

EKONOMIA

Zaindu gaitezen, baina aurrekonturik gabe

AINHOA ETXAIDE
AMORRORTU

EAjk Espainiako Senatuko bozketa-
ren unerako utzi omen ditu AHTra-
ko diru gehiago ekartzeko negozi-
azioak. Oraingoan, tren hiriburuetan
sartzeko izango omen da dirutza, Donos-
tian herritarrek behar ez duten metroa-
rekin batera, Bilbo inguruan inork gu-
txik erabiltzen duen Supersurrarekin...
betiko enpresek irabaziak ziurtatuta di-
tuzte urteetan.

Bitartean, zaintzaileen borrokak ez du etenik, behar eta merezi duten oihartzuna ematen ez bazaie ere –Cadizeko metaleko grebak atxikimendu eta oihartzun handiagoa izateak zer pentsa ematen du–. Zaharren egoitzetan zerbitzua hobetzeko, lurralde hitzarmenekin sektoreari zor zaion duintasuna emateko, garbitzaileen baldintzak hobetzeko... Beste sistema bateranzko borrokak dira, guztiak ere.

2022ko aurrekontuetan zaintzaileen premiez hitzik ez, konpromisorik ez, finantziatorik ez. Omen, krisiaren kontrako aurrekontuak dira, baina zaintza krisiaz ezer ere ez. Ez Madrilen lortu diren akordioetan, ezta Nafarroarako zein EAerako egin diren ere.

Zaintzarako sistema berria behar dugula erakutsi digute zaintzaileek borroka borroka. Zaintzak ziurtatzeko, zaintza-ardurak eta lanak guztion artean banatzeko, eta zaintzaileen bizi baldintzak hobetzeko sistemaren pentsatzen eta eztabaidatzen ari dira mugimendu feminista nola euskal sindikatuetan.

Hitz onak ez dira falta izan instituzioetan. Baina? Zaintzarako euskal sistema publikoa antolatzea bide oso baten emaitza izango da. Aukera paregabea galdu dute bide hori instituzioetatik ere bultzatzeko eta bideratzeko prest daudela erakusteko. Ez da diru gehiegi behar bidea abian jartzeko, zaintzak erdigunean jartzeko borondate politikoa bai ordea. ●

ANALISIA

Umora-mozorroa jantzita dator autoritatea

✂ JON TORNER ZABALA

Coses estranyes, kar kar kar. *El joc del calamar*, kar kar kar. Eztanda egingo dut barrez! Benetan, zer ari zarete telesailak katalanez edo euskaraz ere ekoiztu daitezela eskatzen, hustutako Espainiako herrietan zuntzik ere ez daukatenean?". Itzulita: agian ergelegiak zarete zuen egoismoaz jabetzeko, baina ez dakizue hustutako Espainiako herrietara zuntzik iritsi ez bada, dela jende bat telesailak katalanez edo euskaraz ekoiztu daitezela eskatzen ari zaretelako?

Harrapazank! Botere-eskalan goiko adarraren puntaren puntan sentitu behar du pertsonak, RNE edo SER irratietan tamainakoak botatzeko lotsatu ere egin gabe. Areago, tamainakoak bota eta txistearekin barre egiteko. "Ei, txo, zer haizek jo zaitu? Umorezko irratsaioak dira, ez besterik. Bada garaia gure buruez barre egiten ikasteko!".

Zer haizek diozu? Kolpe bakarrean azaleratu du diskurtsoaren amarrua Galder Gonzalezek sare sozialetan: "Pertsona batzuk borrokan ari diren bitartean Internet heltzeko haien herrialdeko herri guztietara, beste batzuk gosez ez hiltzeko borrokan ari dira Somaliako herrixka batean. Lehentasun kontua. / Jabetu al zarete zein erraza den demagogia egitea?". Ba horixe. Telesail estatubatuar edota hegokorearren izenburuak katalanez erreztatzeak eragin duen barreari buruz ez dakit zer esan, hain da irrigarria...

Demagogia. Supremazismoa. Umora-mozorroa jantzita errazago asimilatzen dugun diskurtsoa, hura inposatzeko baliabide gehiago dituen agente baten garaienaren erakusgarri. "Umora da mediazio politikoa", kontatu zigan nonoiz ARGIAN Uxua Anduaga soziologoak: "Umora, huts-hutsean, soziala da, ikasi eta erreproduzitu egiten den zerbait, etengabe eraikitzen ari dena, berezko edo natural izatetik urruti dagoena eta gizartean eragiteko gaitasuna duena. Ez dago umore zuririk, tentela edo otzana denik, juzkua –egokia denaren eta ez denaren arteko balorazioa– helarazten duelako beti".

Eta orain, gaztelaniaz mintzo den komunitatearen parte bat –hedabideetan presentzia handia duena– esaten ari zaigu telesailak katalanez edo euskaraz ekoizteko eskatzea ez dela egokia, badirela beste lehentasun batzuk –betiko leloaren betiko leloa–, iji eta aja, eskatzen digute ez gaitzela egoistak izan, ez ditzagula kapritxo nazionalistak inposatu –Nafarroan ETB3 ikustea bezala–, aja eta iji, gure diskurtsoaren –eskakizunen– zilegitasuna anulatzeraino. Autoritatea sendotzeko baliabide eraginkorra da umorea, haren bidez finkatu egiten baita norberaren posizioa piramidean. Are gehiago. ●